

»HERREN har gjort store ting imod os, og vi blev glade« (Salme 126,3)

Lydighed

Hvis en forkynder stiller forsamlingen, der lytter til ham, dette spørgsmål: »Forder Gud lydighed?« vil han formentlig få et entstemigt »Ja« som svar.

Man kan ikke sige, at svaret er forkert – men man kan heller ikke sige, at det er rigtigt.

En lydighed *af frygt for straf* er ikke, hvad Gud ønsker – en sådan kærlighedsløs lydighed er slet ikke lydighed i Guds øjne. Den vidner jo om modvilje imod Hans vilje – ja, om modvilje imod Gud selv.

En lydighed *af lyst til løn* er heller ikke, hvad Gud ønsker. En sådan lydighed vidner jo om egenkærlighed, men ikke om kærlighed til Gud.

Vor opfattelse

Vore tanker om lydighed er ikke Guds tanker. Vi ved ikke uden videre, hvad lydighed er i Guds øjne.

Gør et barn, hvad vi siger, så er det lydigt – gør han/hun det ikke, så er barnet ulydigt!

Vi vurderer lydigheden fra situation til situation – altså som noget, der kan ses og måles i ethvert konkret tilfælde.

Guds tanker om lydighed er himmelhøjt over vore. Det kan udtrykkes på denne måde: Gud vil ikke have lydighed som det første – Han vil have *vort hjerte* – Han vil have *os selv*!

Den loviske forkyndelse glemmer dette. Den herser med Guds børn for at få dem til at *vis* lydighed – snart på dette punkt – snart på dette. Og de arme sjæle *viser* så lydighed – men ak, det er næppe, hvad Gud længes efter.

Sand lydighed

»Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og din næste som dig selv.« Disse ord udtrykker, hvad Gud forstår ved lydighed.

Hvis jeg opfylder dette, det store og altomfattende bud, da – men også kun da – er jeg lydige – og den, der er lydige, *viser* lydighed.

Al anden »lydighed« er kun stykværk og består ikke for Gud. Det gælder ikke mindst den lydighed, som Guds lov kan fremkalde. *Saul fra Tarsus* var fuldkommen lydige på den måde; han gjorde alt, hvad loven påbød, og afstod fra alt, hvad den forbød – og var dog et helt igennem ulydigt menneske.

Vi kan derfor ikke uden videre bedømme et menneskes lydighed ud fra, hvad vi ser mennesket gøre eller ikke gøre. Da

Saul fra Tarsus ved Guds nåde blev apostelen *Paulus*, da blev han en mand, der var overvældet af Guds kærlighed og fyldt af kærlighedens Ånd, der er den virkelige lydigheds Ånd. Men udefra bedømt kunne man ikke straks se, at han var lydige. Han overholdt ikke længere loven efter dens bogstav, thi han var ikke bundet til den, men til sin Frelser. Ja, han overholdt tilsyneladende end ikke, hvad han selv forkyndte, thi han, der i *Galaterbrevet* nedkaldte Guds forbandelse over dem, der krævede, at Guds børn skulle lade sig omskære, hvis de ville have del i den fulde frelse, tog selv og *omskar Timoteus*!

Paulus elskede Herren, sin Gud og Frelser, af hele sit hjerte. Derfor lod han intet menneske foreskrive sig, hvad han skulle gøre for at være lydige og vise lydighed. I det fortrolige samfund med Herren forstod han selv, hvad han skulle gøre.

Han vidste det ikke altid *forud*. Det mente han at vide, da han var farisæeren Saul fra Tarsus. Thi da havde han Guds lov, som altid forud kunne sige ham, hvad der var det rigtige. Guds lov var noget i retning af en opslagsbog, hvori han altid kunne se, hvad der var Guds vilje. Når det var lørdag, skulle han lade være med at arbejde; han skulle holde sabbaten efter lovens forskrift. Men nu som et barn af Gud var han fri til at gøre, hvad kærligheden til Gud og hans næste bød ham – og det kunne godt være at »bryde« sabbaten for at være til hjælp for mennesker i nød – på denne helt frie, kun af kærligheden beherskede måde opfyldte han både sabbatsbudet og alle de andre bud, ja hele loven med alle dens forskrifter og enkeltbestemmelser. Men de lovbundne var overbeviste om, at han var ulydige! De bævede ikke ved tanken på, at det var dem, der var de virkelig ulydige.

Evangeliet, hemmeligheden

Striden imellem menneskets opfattelse af begrebet lydighed og Guds tanker derom raser i hver generation og gennemleves ofte i Guds børns eget liv. Det er kun få, der har så gennemgribende en frelseserfaring, at de som Paulus fra begyndelsen af deres kristenliv er helt frie af den menneskelige og loviske opfattelse af lydigheden.

Det er lettere for mennesket at udvise konkret »lydighed« på de områder, hvor dette fordres i de kredse, han/hun nu kommer i. Et sæt »kristelige« regler og normer kan man klare – det giver tillige livet en vis sikkerhed – men at elske Gud af hele

sit hjerte og sin næste som sig selv, hvem kan klare det?

At leve i så personligt et samfund med Herren, at man ikke lader andre end Han sige, hvad jeg skal gøre – er det ikke for usikkert – og bliver afhængigheden af Herren ikke alt for ubetinget, total og absolut?

Ak, dette spørgsmål, denne indvendig, denne betænkelighed afslører, at det står småt til med kærligheden. Er der noget, kærligheden hellere vil, end altid at følges med den elskede, altid lytte til Ham og altid være Ham til behag? Kærligheden er ikke bange for den elskede – for Hans vilje – for Hans vej!

Men hvordan komme i dette af kærligheden beherskede forhold til Herren, vor Skaber, vor Gud og vor Frelser?

Du kommer aldrig til det ad lovens vej. Den skaber kun den »lydighed« i dig, som i Guds øjne ikke er lydighed, fordi motiverne ikke er gennemsigtigt rene.

Du må lade dig elske af Ham! Det, det alene er vejen! Men ligesom med begrebet lydighed må du passe på, at du ikke går ud fra, at du ved, hvad kærlighed er. Thi bliver du i dine egne tanker om kærligheden, kan det være, du aldrig kommer til at kende Guds tanker derom.

Derfor går *lydhørhed* forud for både lydighed og kærlighed. Gud vil åbne vort hjertes øre for, at Han ikke elsker os, som mennesker elsker hverandre. En Moder elsker sine børn – en mand elsker sin hustru – en fattig elsker sin velgører – men Guds kærlighed er guddommelig og som sådan en hemmelighed.

Han elsker os, ikke fordi vi er elskelige, men fordi Han er Den, Han Er – Han er kærlighed. Derfor elsker Han os, som vi er. Han elsker os ikke med en kærlighed, der er mest brændende, når vi gør ham tilpas, og neddæmpet, når vi voldrer ham sorg. Han elsker os *altid* – og altid *uforbeholdent, betingelsesløst* og »ufatteligt«! Han elsker dig altså nu i dette øjeblik af hele sit hjerte!

Hans kærlighed er så stor, at Han gav sin Søn, den elskede, hen i døden på et kors, før end en eneste havde bedt Ham om det eller ønskede det – Han gjorde det, da alle dybest set endnu var hans fjender.

Og på denne sin Søn, den elskede, lagde Han – også før nogen bad Ham om det eller forstod det – al vor synd, alle vore synder og al vor skyld.

Han har således bragt vort forhold til Ham i orden, før end nogen af os tænkte på det eller begærede det – så højt elskede

og elsker Han os! Det viser, at Han sandelig vil have os – have vort *hjerter*.

Hvor er vor lydighed henne, når vi taler om vor frelse? Den er ikke til at få øje på, thi der er dybest set ikke andet end ulydighed fra vor side. Gud elskede og elsker os lykkeligtvis ikke på grund af vor lydighed – hvis det var tilfældet, hvem kunne Han så elske? Han elsker os »kun«, fordi Han er kærlighed – og dette »kun« er evangeliet!

Var der en betingelse knyttet til Hans kærlighed, da er der ingen, der havde opfyldt den – da var alt håbløst.

Vend derfor ikke først tilbage til tanken på Lydighed, men tilbage til Ham, der elsker dig – og lad Ham elske dig!

Hvad da?

Da hører den indre samvittighedsuro og -ængstelse op! Du siger, ganske som du er: »Abba, Fader!« Du ved dig omsluttet af Hans kærlighed og visdom og kan ånde frit. Alle dine synder er borte – din skyld også – Han vil aldrig komme dem i hu!

Hvad skal du nu gøre for at behage Ham? Du skal først og fremmest *blive i Hans kærlighed og stole på Ham*. Lad aldrig den tanke få rum i dig, at du skal gøre dig fortjent til den, så han på grund af en eller anden »lydighedsgerning« fra din side til gengæld herfor skal elske dig!

»Bliv i mig,« siger Han. Det er »betingelsen« for at bære frugt til Hans ære – og »frugt« omfatter langt mere end »lydighedsgerninger«.

Hvis lydighedsgerningen ikke er frugt, er den heller ikke lydighed i Guds øjne – men en eller anden form for »præstation«, formentlig fremtvunget enten af frygt for straf eller af en anden kristens overtalelse eller af en selvsk stræben efter løn – alt sammen mere eller mindre under lovens herredømme.

Paulus siger kort og klart, at kærligheden er lovens opfyldelse. Kærligheden er altså lydigheden. Det gentages i 1. Kor. 13, hvor al den »lydighed«, der ikke er frugt af kærligheden, afvises som forgæves.

Intet andet menneske kan foreskrive dig, der er elsket af Gud og optaget i Hans kærlighed og som derfor elsker Ham, hvad du skal gøre – end ikke når han siger dig, hvad der er »det rigtige« – thi kærligheden er rigere og herligere og mere frodig end »det rigtige«.

Ak, hvor er der mange ufri, »lydige« kristne, fra hvis indre der ikke vælder strømme af levende vand ud til deres omgivelser.

Hvis vi er under lovens tvang – f.eks. dens tvang til at vidne om Kristus – da kan vi ikke møde menneskene i evangeliets frihed og glæde og dermed ej heller i dets kraft. Vi møder dem da mere som

genstande for vor »lydighed« end som vor Næste, der behøver vor kærlighed. De er – uden at vi er os det bevidst – mere til for vor skyld (at vi nu kan vise os »lydige«), end vi er til for deres skyld.

Men er vi frie med kærlighedens fuldkomne frihed, da møder vi ethvert menneske som vor næste. Han er mere end en genstand for »evangelisation« – han er mere end en type, som vi på forhånd kan bedømme – han er ikke et eksemplar af menneskeracen, men en ener, thi ingen anden er præcis som han – derfor kan jeg ikke på forhånd sige, hvad jeg skal gøre – det lader kærligheden fra Gud og til Gud mig vide – og den tager i modsætning til loven aldrig fejl. Der er tid til at tie – og der er tid til at tale – men kun Helligånden, Guds kærlighed, ved, hvornår det er tid til det ene – og tid til det andet.

Kærligheden er således en hemmelighed, som Guds Ånd dag for dag fornyer os i. »Bliv i *min* kærlighed,« sagde Herren til sine elleve disciple. Borte fra den eller på afstand af den synker vi ned i vore egne tanker om kærlighed – og dem er der ikke megen kraft i.

Men at vide sig elsket af den hellige Gud – elsket *nu i dette øjeblik* – elsket til trods for alt det, man dybt fortryder, angerrer og skammer sig over – elsket til trods for sin utilstrækkelighed på alle livets områder – det omvender os fra tvivl til tillid – fra mismod til håb – fra lovtrældom til selvstændighed og frihed – fra resignation til vished – det løser os fra den indvortes anspændthed: er jeg nu også lydig, gør jeg mon Guds vilje? – i stedet for anspændthed fylder frelsesglæden og taknemmeligheden vor ånd.

Jacob udtrykker alt dette med disse ord: »Men den, som skuer ind i *frihedens fuldkomne lov* og bliver ved dermed, så han ikke er en glemsom hører, men en gerningens gører, han skal være *salig i sin gerning*« (Jacob 1,25).

Det gælder altså om at være en gerningens gører. Det bliver man ikke ved at gøre visse lydighedsgerninger, men ved at skue ind i frihedens fuldkomne lov og blive ved dermed – altså ved at vende sit blik imod Ham, der har gjort os fuldkomment fri fra straffen – fra skylden og synden – fra loven – vor Frelser, Herre og Hyrde!

Evangelisk lydighed

Lydighed er et ord, der hører hjemme under retsreglers, buds og forbuds område, altså der, hvor loven har det afgørende ord. Hvordan kan vi da møde det i evangeliet?

Det første, vi lægger mærke til, er, at lydighed er et enten-eller, altså enten fuldkommen eller slet intet. Der findes kun een, der har virkeliggjort lydigheden: vor Herre Jesus Kristus. Han var lydig indtil

døden på et kors. Han gjorde ikke synd. Han åbnede ikke sin mund i protest. Han elskede Faderen – deraf hans lydighed (se Johs. 14,31). Kærligheden til Faderen er lydigheden.

Jesu lydighed var ikke stykvis – noget her – noget der. Det stykvis er det mangelfulde, thi du skal elske Herren din Gud af *hele* dit hjerte.

Nu forkynder evangeliet os ulydige, at *ved dette ene menneskes lydighed kommer vi mange til at stå som retfærdige* (Rom. 5,19).

Af natur er vi *ulydighedens børn* (Efes. 2,2 og 5,6), altså børn af den første Adam.

Farisæeren mente ganske vist, at han viste Gud lydighed, thi han fastede to gange pr. uge, gav tiende og var i det hele taget helt anderledes helhjertet og from end toderen. I Guds øjne var han imidlertid *ulydighedens barn* og kunne derfor overhovedet ikke vise lydighed: Han var længere borte fra Gud end toderen.

Men i frelsen, når Guds Ånd udgydes i vort hjerte, da fødes vi på ny og bliver lydighedens børn (1. Peter 1,14, grundteksten), altså børn af den sidste Adam, vor Herre Jesus. Det sker ved troen på Ham, der købte os til Gud med sit blod.

Den evangeliske lydighed, der er den virkelige lydighed, kommer ikke fra os, lige så lidt som Guds kærlighed kommer fra andre end Gud selv.

Den er *Guds frie gave*, som vi modtager i troens taknemmelighed – og idet vi gør det, viser vi Gud lydighed, thi *troen er grundlydigheden i evangeliet*.

Men alt, der ikke udspringer af tro, er synd (Rom. 14,23). Derfor er al den lydighed, der udspringer af andres overtalelse, af frygt for straf, af trældom under loven, af selvretfærdighed og selvglæde, af hang til at gøre sig fortjent eller trang til at blive beundret, synd.

Lydigheden af tro lader ikke den venstre hånd vide, hvad den højre gør.

Den evangeliske lydighed er vort nye liv, der er skjult med Kristus i Gud. Som sådan er lydigheden en helhed – ikke stykvis og delt, thi det nye liv er en helhed. I den forstand er lydigheden derfor *fuldkommen* (se Fil. 3,15).

Men den fremtræder i os, der endnu ikke er fuldkomne (se Fil. 3,12).

I denne »spænding« imellem vort nye og evige livs fuldkomne lydighed og den relative lydighed må vi vandre i Lyset, ligesom Han, vor Frelser, er i Lyset, da renser Jesu blod os for al synd (1. Johs. 1,7), og da vinder Han mere og mere skikkelse i os – indtil vi på hin dag bliver Ham lige, og alt det relative er forbi.

Lydigheden er en del af frelsen – kun som sådan er den glæde, kraft og taknemmelighed.

Formaningerne

Men når lydigheden er vort nye liv i Kristus, behøver vi da formaninger? Udfolder det nye sig ikke af sig selv?

Bemærk *først*, at formaningerne ikke har deres udspring i loven, men i Guds barmhjertighed (Rom. 12,1). De er altså ikke strenge befalinger til underordnede tjenere, men Faderens kærlige vejledning af sine elskede børn.

Jo, vel udfolder det nye liv sig efter sin egen iboende kraft – og dog behøver det hjælp og vejledning.

Bemærk *der næst*, at formaningerne alle peger på noget, der ikke er fremmed for det nye liv, men snarere »selvfølgelig« – ivrig i det gode – gæstfri – glade, tålmodige, udholdende – ikke gengælde ondt med ondt, men med det gode – ja, selvfølgelig – ja, det kan ikke være anderledes – herligt, at jeg bliver mindet derom og er i stand dertil!

Formaningerne åbner ikke døren for loven – det ville jo være at åbne den for synden (1. Kor. 15,56) – de lader derimod evangeliets frigørende Ånd suse ind over

os, så vort evige liv kan udfolde sig med kærlighed, glæde, tålmodighed og kraft i dag.

Formaningerne gør ikke kristenlivet tungt – ret forstået er de lette.

Men det betyder ikke, at vi ikke kan have noget at kæmpe med, og at lydighed ubetinget er en selvfølge i vort liv. Vi støder på modstand indefra fra vort gamle menneske, udefra fra vore omgivelser. Der opstår situationer, da det »koster noget« at være lydige og gøre Herrens vilje. Herren lægger ikke skjul på, at det kan koste meget – endog livet.

En af formaningerne lyder derfor således: »Derfor, mine elskede brødre! vær *faste, urokkelige, altid rige i Herrens gerning*; I ved jo, at jeres *møje* er ikke forgæves i Herren« (1. Kor. 15,58).

En lignende formaning i samme brev lyder således: »Vær *årvågne, stå fast i troen, vær mandige, vær stærke! Lad alt hos jer ske i kærlighed*« (16,13-14).

En tredje formaning går så vidt: »Vær med til *at lide ondt som en god stridsmand for Kristus*« (2. Tim. 2,3).

Formaningerne er rettet til Guds børn, der har et helt andet mål end det jordiske – en helt anden sikkerhed end den borgerlige og kødeligt betryggede – en helt anden glæde end verdens – og en ganske anden kærlighed end den selviske.

Formaningerne går ud fra, at vi kender Kristus som vort »et og alt« (for at tale med Grundtvig), som vor Frelser, Herre, Konge og Gud – ja, som vort liv.

De går ud fra, at det, at leve, er os Kristus – og det, at dø, en vinding.

De går altså ud fra, at den kærlighed, der ikke søger sit eget, råder i vort hjerte ved Helligånden, som vi har fået lov til at modtage, fordi vor Frelser har sonet vor synd – og skulle vi have glemt det, da er formaningerne vor himmelske Faders kærlige påmindelse derom og vejledning deri.

Formaningerne er Guds understregning af, at evangeliet er *Hans kraft* – så vi med glæde og ud af hjertets kærlighed kan gøre Hans gode, fuldkomne og velbehagelige vilje i den situation, der nu foreligger.